

Landsbyforums høringsvar vedr. Udviklingsplan 2011

Landsbyforum er et formelt dialogforum nedsat under Teknik- og Miljøudvalget og repræsenterer de godt 43 % af Hjørring Kommunes befolkning, der bor i landdistrikterne.

Generelt er Landsbyforum meget tilfreds med Hjørring Byråds intentioner om at holde fast i det gode, også i landdistrikterne. I den forbindelse er det dog vigtigt for Landsbyforum at pointere, at gode intentioner ikke flytter noget i sig selv – der skal handlinger til.

Konkrete forslag til handlinger ud over dem, som allerede er sat i værk, er desværre ikke formuleret i Udviklingsplan 2011. Udviklingsplan 2011 er meget generel og strategisk og meget lidt konkret i sin udformning, hvilket naturligvis giver masser af rum til idéudvikling i den kommende planperiode, men samtidig kan gøre det vanskeligt at konkretisere de intentioner, der ligger i planen.

På landdistriktsstormødet i Vrå den 4. maj 2011 drøftedes, hvilke fokusområder, landdistriktsarbejdet kunne handle om fremover. Landsbyforum finder det glædeligt direkte eller indirekte at genfinde et par af de temaer, som kom ud af stormødet i Udviklingsplan 2011. Det drejer sig om følgende temaer:

- Bosætning
- Liv & trivsel

Hvad angår behandlingen af temaerne i Udviklingsplan 2011 er den desværre meget generel og også diffus. Landsbyforum kunne godt ønske, at der forelå mere konkrete forslag til initiativer.

Bosætning, liv og trivsel

Hvad angår bosætning, ligger det Landsbyforum meget på sinde at understrege, at udvikling ikke nødvendigvis er synonymt med vækst. Udviklingsinitiativer i landdistrikterne bør i højere grad fokusere på kvalitet frem for kvantitet. Det vil sige, at vi erkender, at det kun i enkeltstående tilfælde vil være realistisk at opnå markant øget bosætning i landdistrikterne. Derfor ønsker Landsbyforum, at fokus i høj grad rettes mod at gøre betingelserne for liv og trivsel i landdistrikterne gode, så man ad den vej understøtter mulighederne for at begrænse fraflytningen og naturligvis også at øge tiltrækningskraften for potentielle nye borgere, så landdistrikterne bliver ved med at være et synligt aktiv i kommunens samlede bosætningsstrategi. Konkret vil understøttelse af lokale initiativer og dialog med lokale ildsjæle og foreninger være måder, hvorpå kommunen kan bidrage til øget liv og trivsel i landdistrikterne.

Dog vil Landsbyforum i denne sammenhæng understrege, at det er vigtigt for den lokale udvikling, at lokalplansprocessen for arealer, der opkøbes og udlægges til byggegrunde, ikke er lang. Landsbyforum opfordrer derfor til, at der snarest gennemføres lokalplaner for udstykninger, hvor man allerede er i besiddelse af arealer (f.eks. i Astrup), hvorefter grundene byggemodnes i takt med, at de bliver solgt. Måske skal man indimellem erkende, at ikke alle grunde er lige attraktive og derfor måske ikke kan sælges indenfor rimelig tid, og som konsekvens heraf udlægge enkelte af dem som fællesarealer, hvor der kan etableres rammer for det tilfældige møde mellem borgerne og for det lokale liv? Offentlige investeringer behøver vel ikke at være forbeholdt byerne (jf. s. 15, bind 2)?!

Landsbyforum vil også opfordre til, at Hjørring Kommune i tilfælde af, at man ønsker at begrænse antallet af ejede eller lejede lokaler eller ejendomme, inddrager brugerne af lokalerne (typisk lokale foreninger og ildsjæle) i god tid, før man opsiger lejemål eller sælger ejendomme. Formålet skal være at bevare gode rammer for det liv, der leves i lokalområderne og måske ligefrem opnå en synergi mellem forskellige aktiviteter – men altså altid med lokalt engagement i og ejerskab af både processen og resultatet.

Infrastruktur

Et tema, som også var gennemgående for drøftelserne på landdistriktsstormødet den 4. maj 2011, er infrastruktur. Netop infrastruktur er én af de store udfordringer i landdistrikterne, og Landsbyforum er derfor skuffet over, at temaet slet ikke er behandlet i Udviklingsplan 2011. Ved infrastruktur forstås Landsbyforum veje, kollektiv trafik, digital infrastruktur samt vand-, el- og varmforsyning.

Vejnettet

Hvad vejnettet angår, er der det dilemma, at vejene i landdistrikterne generelt er dårligt vedligeholdt og samtidig slet ikke dimensioneret til de store og tunge køretøjer, som benyttes af såvel landbruget som lokale og andre erhvervsdrivende. Ud over de rent logistiske problemer, er det utidssvarende vejnet også en udfordring for trafiksikkerheden i landdistrikterne. Herved øges incitamenterne til at flytte til landdistrikterne – eller til at blive her - ikke ligefrem, hvilket næppe er godt for hverken bosætning eller for fastholdelse af lokale arbejdspladser!

Kollektiv trafik

Kollektiv trafik er en anden del af infrastrukturen, og netop i landdistrikterne kan det være svært at opretholde økonomisk rentabel kollektiv trafik. Alligevel vil Landsbyforum benytte lejligheden til at påpege, at netop en velfungerende kollektiv trafik i meget høj grad er medvirkende til at holde et område i live og dermed attraktivt for nuværende og potentielle borgere.

Den digitale infrastruktur

Et generelt problem i landdistrikterne er, at den digitale infrastruktur er mangelfuld – i fald, den overhovedet eksisterer. I rigtig mange af kommunens landsbyer og lokalbyer er der etableret fibernet, og det giver naturligvis rigtig mange fordele i forbindelse med anvendelse af internet, telefoni og tv. Imidlertid er det i overvejende grad kun husstande i selve landsbyerne, der har adgang til fibernet. Det er selvfølgelig ærgerligt. Samtidig er det et helt generelt problem, at mobiltelefonforbindelsen i landdistrikterne er yderst mangelfuld. Det kan i store dele af landdistrikterne ikke lade sig gøre at sende en sms, at føre en samtale ved hjælp af mobiltelefon er helt umuligt, og 3G-forbindelse er noget, vi kun kan drømme om. Det sidste gør, at man ikke har adgang til internettet, hvis man tilfældigvis bor et sted, hvor der heller ikke er fibernet.

Landsbyforum vil derfor hermed kraftigt opfordre Hjørring Byråd til at indlede forhandlinger med telesekskaberne om at forbedre disse forhold. Det er indlysende, at en god digital infrastruktur dels vil fremme kommunens digitaliseringsstrategier i forhold til den kommunale servicering af borgerne, dels vil være et aktiv i bosætningsstrategi og fastholdelse af borgere og arbejdspladser. En del borgere i landdistrikterne har desuden som pendlere fordele af at have mulighed for hjemmearbejde; denne mulighed er afhængig af både stabil internet- og mobiltelefonforbindelse.

Vand-, el- og varmforsyning

Det sidste aspekt af Landsbyforums opfattelse af infrastrukturebegrebet er vand-, el- og varmforsyning. I landdistrikterne har vi i nogen grad fjernvarmforsyning. Der er generelt meget høje faste afgifter forbundet med fjernvarmforsyningen, da ledningsføring mv. var dyr at etablere. Samtidig er der netop i landdistrikterne fysisk plads til at etablere mere alternative former for grønne og mere bæredygtige energiforsyningsanlæg. Konkret kunne Landsbyforum tænke sig, at mulighederne for etablering af f.eks. husstands-vindmøller og/eller solcelleanlæg kunne gøres bedre. En landsby er samtidig typisk en arealmæssigt forholdsvis lille enhed med et begrænset antal forbrugere, så måske er det en mulighed at gennemføre forskellige forskningsprojekter om alternative energiformer her?

Dialog og samskabelse

Landsbyforum hilser naturligvis alle intentioner om understøttelse og udvikling velkomne. Samtidig kan vi ikke understrege vigtigheden af dialog mellem lokalområdet og Hjørring Kommune om forskellige tiltag af såvel fysisk (f.eks. vedr. vejnet, gadelys el.lign.) som kultur- og fritidssektoriel art nok. Ved en konstruktiv dialog og involvering af lokale kræfter er det muligt at opnå resultater, man slet ikke havde troet var mulige; og samtidig vil øget en høj grad af lokal involvering og engagement give lokalt ejerskab som gør, at resultatet af anstrengelserne lever rigtig længe.

Behov for revision af landdistriktpolitik og -strategi?

Den eksisterende landdistriktpolitik og –strategi blev udarbejdet og vedtaget under det foregående byråd. Dokumenterne vil formentlig i lyset af Udviklingsplan 2011 trænge til revision. Landsbyforum ser frem til at blive inddraget aktivt i dette arbejde.

Med venlig hilsen
på Landsbyforums vegne

Henriette B. Wandborg
Formand

Ugiltvej 888, Lørslev
9800 Hjørring
henriette@wandborg.dk